

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra psychologie a patopsychologie

Bakalářská práce

Michaela Zavadilová

Speciální pedagogika předškolního věku

Problematika indigových dětí

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně pod odborným vedením Mgr. Michaeli Pugnerové, Ph.D a použila jen prameny uvedené v seznamu bibliografických citací.

V Olomouci dne 20. 4. 2014

.....
Michaela Zavadilová

Poděkování

V úvodu své bakalářské práce bych ráda poděkovala Mgr. Michaele Pugnerové, Ph.D., za odborné vedení a přínosné rady. Také bych ráda poděkovala matce indigového dítěte, pedagožce mateřské školy a paní Věře Klucké, že se podělily o své příběhy a zkušenosti.

OBSAH

ANOTACE

ÚVOD.....	7
TEORETICKÁ ČÁST	8
1. Indigové děti.....	8
1.1 Seznámení s pojmem indigové dítě	8
1.2 Co je indigové dítě.....	9
1.2.1 Indigová osobnost	9
1.2.2 Dítě s barvou indigo	9
1.2.3 Základní charakteristické znaky.....	9
1.2.4 Jak poznáme indigové dítě.....	10
1.2.5 Vlastnosti indigových dětí	11
1.2.6 Různé typy indigových dětí	12
1.2.7 Léčitelská schopnost indigových dětí	13
2. Výchova a vzdělávání indigových dětí.....	14
2.1 Rodiče	14
2.2 Škola	15
2.3 Alterantivní vzdělávání.....	16
2.4 Nadání indigových dětí.....	18
3. Zdraví indigových dětí	20
3.1 ADHD	20
3.2 Autismus	21
3.3 Strava	22
3.4 Spánek.....	23
3.5 Alternativní léčebné metody vhodné pro indigové děti.....	24
4. Skeptické názory na pojem indigové dítě.....	27
PRAKTICKÁ ČÁST	28

5.	Cíle	28
6.	Metody šetření	28
6.1	Rozhovor.....	28
6.2	Kazuistika	28
6.3	Pozorování	29
7.	Výzkumný soubor	29
8.	Realizace výzkumu.....	29
9.	Charakteristika respondentů	29
10.	Kazuistika - Martin.....	30
10.1	Pozorování.....	33
11.	Výsledek rozhovoru s paní Věrou Kluckou	34
12.	Výsledek rozhovoru s pedagožkou z mateřské školy	34
	ZÁVĚR.....	36
	POUŽITÁ LITERATURA	37
	SEZNAM PŘÍLOH	40

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Michaela Zavadilová
Ústav/ katedra:	Katedra psychologie a patopsychologie
Vedoucí práce:	Mgr. Michaela Pugnerová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2014

Název práce:	Problematika indigových dětí
Název v angličtině	Problems of indigo children
Anotace práce:	Bakalářská práce pojednává o problematice indigových dětí. Teoretická část se věnuje obecným informacím o indigových dětech, jejich charakteristice, možnostem vzdělávání, jejich zdraví a alternativním léčebným metodám. V praktické části se snažíme přiblížit tento pojem společnosti prostřednictvím kazuistiky indigového chlapce a rozhovorů.
Klíčová slova:	Indigové dítě, Děti nové doby, Aura, Alternativní vzdělávání
Anotace v angličtině:	Bachelor's thesis deals with problems of indigo children. Theoretical part devotes to general information about indigo children, their characterization, opportunities of education, their health and alternative medical opportunities. In the practical part we try hard to sketch this concept to society through casuistry of indigo boy and interviews.
Klíčová slova v angličtině:	Indigo children, children of new generation, aura, alternative education
Přílohy vázané v práci:	Kresba indigového chlapce Martina, grafomotorické cvičení indigového chlapce Martina, úryvek z písanky indigového chlapce Martina, rozhovor s Věrou Kluckou, rozhovor s pedagogem, Indigový test
Rozsah práce:	40
Jazyk práce:	Český jazyk

ÚVOD

Jak je již v názvu uvedeno, tato bakalářská práce se věnuje problematice indigových dětí. Cílem této práce je přiblížit společnosti termín indigové dítě a seznámit ji s možnostmi výchovy a vzdělávání těchto dětí.

Téma jsem si zvolila asi před rokem, kdy jsem se setkala s chlapcem, který je označený jako indigový. Nikdy předtím jsem o tomto pojmu neslyšela. Následně jsem se seznámila s příznaky chování a charakteristickými rysy. Nevěřila jsem, že takové děti mohou existovat. Téma mě zaujalo a chtěla jsem se o této problematice dozvědět více. Setkala jsem se ale u veřejnosti s neznalostí tohoto termínu, začala jsem tedy pátrat v odborné literatuře, v níž jsem se dozvěděla, že na svět přichází stále více těchto dětí. A vzhledem k této skutečnosti si myslím, že bychom měli znát určitá specifika přístupu k těmto dětem a zejména jim vytvořit příznivé podmínky pro výchovu a vzdělávání.

Je nutné zmínit, že pojem indigové dítě není vědecky ověřen a ne každý z odborníků se s tímto fenoménem ztotožňuje. Je proto na každém z nás, abychom si vytvořili na tuto problematiku svůj názor a zaujali k ní určitý postoj.

První, teoretická část se zabývá indigovými dětmi obecně. Pojednává o termínu indigové dítě, seznamuje s osobnostmi zabývajícími se touto problematikou u nás i ve světě a popisuje vlastnosti a charakteristické znaky indigových dětí. Další kapitola se věnuje výchově a vzdělávání nových dětí. Třetí kapitola popisuje zdraví indigových dětí a alternativní léčebné metody, které se u indigových dětí využívají. V poslední kapitole teoretické části jsou uvedeny názory odborníků, kteří tento pojem neuznávají a považují jej za nesmyslný.

V druhé, praktické části je naší snahou přiblížit indigové dítě veřejnosti pomocí kazuistiky indigového chlapce. Představu o tomto fenoménu pomáhají dotvořit dva dotazníky. První se věnuje indigovým dětem obecně a druhý je veden s pedagožkou, jež má ve své třídě dítě označené jako indigové.

Bakalářská práce může být přínosem nejen pro rodiče a širokou veřejnost, ale i pro pedagogy pracujícími s dětmi, které se vyznačují odlišným chováním než děti „běžné“, a nevědí, jaká je příčina tohoto jiného chování. Třeba tito pedagogové pracují právě s dětmi indigovými.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Indigové děti

1.1 Seznámení s pojmem indigové dítě

Indigové, též i andělské, křišťálové nebo nové děti je pojmenování pro děti, které přicházejí na svět od druhé poloviny 80. let 20. století. Indigové děti se ale mohly rodit i dříve, autorka termínu indigové děti - viz níže - například uvádí francouzskou vlastenku Johanku z Arku, jejíž život skončil ve věku 19 let upálením. Nejvyšší nárůst těchto dětí, ale přišel po roce 1970 a od roku 1980 se udává, že se rodí snad až 80 % indigových dětí. Nové děti přichází na svět za účelem odstranění nedostatků, které se objevují na naší planetě, a napravit škody, které napáchaly války a jiné katastrofy (Tappeová, 2009, Hehenkampová, 2001).

S termínem indigové děti poprvé vystoupila americká terapeutka Nancy Ann Tapeová, která se zabývá terapií barev. Tappeová založila svou teorii na tom, že každý člověk má svoji životní barvu a každá taková barva s sebou nese určité vlastnosti. V tomto případě je stěžejní barva indigová – sytě modré přírodní barvivo (Carol, Toberová, 2013).

Myšlenky Nancy Ann Tappeová by ale nedosáhly takového významu, kdyby se o tento fenomén nezačal zajímat Lee Carroll a jeho partnerka Jan Toberová. Tuto dvojici zaujala otázka indigových dětí na konci 90. let 20. století a právě toto období zároveň znamenalo počátek celého indigového hnutí (Vojtíšek, 2010, str. 144).

V České republice se touto problematikou zabývá lektorka v oblasti duchovního rozvoje a mistr Reiki Kateřina Pokorná nebo malířka lidské aury Věra Klucká (Koukal, 2011, s. 86-87).

1.2 Co je indigové dítě

Tyto děti mají určité specifické vlastnosti, kterými se odlišují od předchozí generace. Jsou velice citlivé, inteligentní a talentované. Mají výrazně jiné chování a hůře se přizpůsobují sociálním normám (Hehenkampová, 2001).

1.2.1 Indigová osobnost

Indigová osobnost je velice duchovní, má cit pro pravdu, je vysoce empatická, aktivní, tvůrčí a činorodá. Touží po poznání, neustále vyhledává nové podněty pro učení. Dělá pouze takové věci, které hodnotí jako správné. Má svůj vlastní názor, nenechá se nikým zmanipulovat. Může prožívat zmatek, strach ve světě, ve kterém žije. Musí věřit tomu, co opravdu cítí, a za tím si jde (Hehenkampová, 2001, Tappeová, 2009).

1.2.2 Dítě s barvou indigo

Je to dítě velice cílevědomé, s vysokou schopností empatie. Nepotřebuje mnoho spánku, aby mohlo fungovat. Má svou pravdu, nic si nenechá vymluvit, jedná podle svého vnitřního hlasu a k tomu, aby jednalo jinak, jej nepřesvědčíme tresty, odměnami, prosbami ani domluvami. Pokud je ale i přese všechno přesvědčeno o své pravdě, může se stáhnout do sebe, nekomunikovat a izolovat se. Touží po nových znalostech, vyžaduje přesné informace. Vycítí, když s ním druzí nejednají férově (Hehenkampová, 2001).

1.2.3 Základní charakteristické znaky

- Řídí se podle vnitřního hlasu, který je přivádí k životní pravdě,
- vědí, že život je dar, se kterým bychom měli zacházet citlivě a s láskou,
- chápou duchovní koncepci lépe než materiální,
- nedělají to, čemu skutečně nevěří,
- nenechávají se vést takovými lidmi, kteří mají jiné názory na svět než ony, ani vysoký sankční systém je nedonutí, aby se podřídily,
- neuznávají vinu ani trest, je těžké je potrestat,
- odmítají být řazeny do jakékoliv skupiny,
- jsou uvědomělé, srdečné, čestné,
- když se nenaučí žít život podle svých vyšších principů, mohou se cítit depresivně, podrážděně,
- někdy se necítí dobře po tělesné stránce,
- jejich vnímání je velice citlivé,

- u indigových dětí se objevuje vysoká náchylnost k pláči,
- nejvhodnější je pro ně přirozená strava,
- lehce navází komunikaci s dětmi, zvířaty i rostlinami,
- mívají tzv. imaginární kamarády, z tohoto důvodu se nám může zdát, že mají bujnou fantazii,
- své pocity a postoje vyjadřují těžko řečí, řeč mohou chápat jako omezující,
- jsou samotářští, protože si nemusí rozumět se svým okolím,
- dokáží výborně odhadnout, co je správné a co špatné, nepotřebují důrazné vedení,
- pokud rodiče a pedagogové neakceptují jejich chování a jednání, vyvolají u nich velký odpor,
- často je jim diagnostikován autismus nebo ADHD
- přijímají pouze pravdivé a ověřené informace,
- učivo probírané ve škole je pro ně nedostačující, nevidí žádnou souvislost mezi probíranými tématy a duchovním životem,
- mají vysoký cit pro spravedlnost,
- zastávají se spolužáků, kterým někdo ukřivdil a nejednal s nimi spravedlivě (Virtue, 2003).

1.2.4 Jak poznáme indigové dítě

Lidé pracující s indigovými dětmi denně už tyto děti poznají na základě znalosti jejich vlastností a hlavních rysů. Když se zaměříme na stránku tělesnou, zde nenalezneme žádné výrazné znaky. Rozdílů si začneme všimnout až při bližší práci s dítětem a pozorování takového jedince.

Tyto děti na nás působí velmi energicky. Mohou se nám zdát poněkud nepraktické v každodenních činnostech. Pozitivně reagují na harmonické a citlivé jednání, protože takové chování je jim blízké.

Můžeme pozorovat odlišné chování, než známe u běžných dětí. Často mluví o andělech a o jiných nadpřirozených bytostech, také se s nimi rozpráví a hraje. Nedokáže si ale dlouho hrát s jednou věcí, rádo střídá činnosti (Tappeová, 2009).

Indigové děti potřebují být neustále ve společnosti dospělých, snaží se vyhledávat jejich přítomnost. Dávají přednost interakci s dospělými lidmi než s dětmi. Se svými vrstevníky proto mohou mít určité konflikty a raději se jim straní (Hehenkampová, 2001).

Hehenkampová píše, že bychom se měli indigovým dětem podívat hluboko do očí, ony ocení takový to pohled a zareagují. Mají rády tyto okamžiky a aktivně na ně reagují.

Když s takovýmto dítětem strávíme dlouhou dobu, uvědomíme si rozdíly mezi dětmi běžnými a dětmi novými. Zjistíme, že indigové dítě se nenechá ovlivnit našimi emocemi, naopak se snaží naše emoce usměrňovat a řešit konflikty, které nás trápí. Hehenkampová popisuje skutečnost, kdy dochází k hádce rodičů a dítě je napomenuto, aby šlo do svého pokoje. Toto dítě odmítlo zmíněný rozkaz a zůstalo mezi svými rodiči do té doby, než se spor urovnal. V podobné situaci, kdy taktéž došlo k hádce mezi rodiči, se dítě snažilo o usmíření své matky a otce takovým způsobem, že vzalo ruku obou rodičů a spojilo je (Hehenkampová, 2001).

1.2.5 Vlastnosti indigových dětí

Každý z nás přichází na svět s individuálními základními rysy. Víme, že na světě nenalezneme naprosto stejnou osobnost, jako jsme my. Z tohoto důvodu musíme přijmout fakt, že i každé indigové dítě je určitou jedinečnou osobností se svými charakteristickými vlastnostmi a nenalezneme tudíž dvě identické indigové děti.

Určité psychologické směry uvádí, že lidská osobnost se utváří během života, jiné zase hovoří o tom, že lidská osobnost je utvořena již po narození a dále už jen závisí, zda na osobnost působí více pozitivní nebo negativní jevy (Petrová, Plevová, 2006).

Každé dítě a samozřejmě i indigové má podle C. Hehenkampové (2001) své slabé a silné stránky.

Slabé stránky indigové osobnosti:

- Je často samotářská,
- těžko uznává autority,
- může mít problém vyjadřovat se slovy,
- objevuje se hyperaktivita a nesoustředěnost,
- uzavírá se do vlastního světa,
- je obtížné tuto osobnost vychovávat,
- touží po tom, aby ji všichni uznávali,
- pokud ji někdo nepochopí, straní se,
- nemá ráda lichocení,
- dává sobě i ostatním vysoké cíle, je hodně perfekcionistická,
- mezi svými kamarády vyžaduje mnoho porozumění,

- má oblíbeného jednoho kamaráda, se kterým si často hraje,
- můžeme ji snadno ranit.

Silné stránky indigové osobnosti:

- Stmeluje rodinu,
- cítí se dobře v přírodě,
- neustále se snaží objevovat nepoznané,
- je cílevědomá,
- má léčitelskou schopnost,
- na indigovou osobnost se můžeme spolehnout,
- je velice odvážná,
- ráda komunikuje do hloubky,
- je empatická,
- snaží se pomáhat slabším,
- je věrná, nezradí své blízké.

1.2.6 Různé typy indigových dětí

I přesto, že hovoříme o každé bytosti jako o individualitě, můžeme sledovat určité charakterové rysy. Na základě těchto rysů rozdělila Nancy Ann Tappeová (in Woitinas, 2004) indigové děti do následujících skupin:

A. *Humanistický typ*

Tento typ je velice společenský, hyperaktivní. Rád konverzuje, obhajuje svůj názor. Bývá nesoustředěný, dělá více věcí najednou. Co se týká pohybu, není příliš obratný.

B. *Ideově orientovaný typ*

Orientuje se více na projekty než na lidi. S. Woitinas (2004, s. 50) píše: „*Jsou to budoucí inženýři, architekti, piloti a důstojníci.*“ Na rozdíl od humanistického typu jsou tělesně zdatní, mají velké pohybové nadání. Neustále kontrolují osoby kolem sebe. Stinná stránka tohoto typu je, že mají sklon k závislostem, zejména na drogách.

C. *Umělecký typ*

Jsou to indigové děti často malého věku. Jejich budoucí povolání směřuje k učiteli nebo umělci. Jsou mimořádně kreativní, vše, co dělají, má určitou hloubku a nápad. V dětském věku se nám mohou zdát poněkud roztržití, nevydrží u jedné činnosti, zabývají se mnohými uměleckými oblastmi, učí se hrát na mnoho hudebních nástrojů. V dospělosti si ale vymezí pouze jedno zaměření, kterým se v životě zabývají.

D. Interdimenzionální typ

Můžeme je charakterizovat jako ty, kteří vše vědí a znají. Když dítěti chceme povědět něco nového, řekne, že už to ale přece dávno ví. Woitinas (2004, s. 51) říká, že: „*Jsou to ti, kteří přinesou na svět nové filosofie a nová náboženství.*“ Navázat kontakt s tímto typem může být dosti těžké, jelikož se obtížně včleňují do naší společnosti.

1.2.7 Léčitelská schopnost indigových dětí

Doreen Virtue (2003, s. 70) tvrdí, že: „*Všechny typy léčení v sobě zahrnují složku víry, ať už se jedná o tradiční či alternativní medicínu, nebo duchovní léčitelství.*“ Mnohé studie uvádí fakt, že aby bylo léčení úspěšné, je nutná pacientova i léčitelova víra v určitou léčebnou schopnost. Indigové děti mají obrovskou schopnost věřit svým léčitelským schopnostem, proto také u nich můžeme shledat výborné výsledky právě v této oblasti.

Některé výpovědi matek indigových dětí hovoří o tom, jak je jejich dítě léčí při migréně. Jiná zase popisuje, jak dítě léčilo bolest ucha svého sourozence. Virtue ve své knize popisuje případ, kdy indigový chlapec léčil svého psa.

Tyto děti využívají k tomuto aktu různé techniky. Dále Virtue ve své další publikaci píše o dívce, která využívala ke svému léčení zrak, upřeně se dívala na svou nemocnou matku do té doby, než se jí udělalo lépe, jiná dívka zase léčí své blízké pomocí svých dlaní, které jim přikládá na postiženou část těla (Virtue, 2003).

Newcomb uvádí ve své knize skutečnost, že při léčení jsou častou pomůckou děti krystaly.

Je nutné říci, že zmíněné léčení by nemělo být jakousi náhradou lékařské intervence, ale můžeme jej využívat jako alternativní léčbu nebo doplněk při lékařské péči (Newcomb, 2008).

Indigové děti léčí naše tělo nejen po stránce fyzické, ale tyto děti se taktéž zaměřují na stránku psychickou. Umí říci vždy ta správná slova, povzbudit člověka, který se ocitl v obtížné situaci. Mají velký soucit s lidmi s postižením (Virtue, 2003).

2. Výchova a vzdělávání indigových dětí

2.1 Rodiče

Na základě výpovědí rodičů indigových dětí je nutné uznat, že výchova těchto dětí není vůbec jednoduchá. Indigové děti neustále poukazují na určité nedostatky svých rodičů. Aby byli svým dětem vzorem a uznávanou autoritou, musí změnit svůj přístup k dětem. Je důležité, aby respektovali vnitřní velikost svého dítěte a chápali jeho potřeby. Hehenkampová ve své knize radí rodičům, aby zkusili navštívit různé svépomocné skupiny a terapie, které by jim pomohly vyřešit otázku výchovy svých dětí (Hehenkampová, 2001).

V dnešní době se mnozí rodiče potýkají s mnoha problémy. Musí zvládnout své často časově náročné povolání, mezi rodiči může dojít k partnerské krizi, mohou řešit tísnivou finanční situaci a v neposlední řadě také problémy, které se týkají výchovy svých dětí. Samozřejmě, že tato úskalí jsou pro rodiče velkou zátěží a mohou tyto výše zmíněné problémy přenášet na své děti. Indigové děti - na rozdíl od dětí běžných - se ale nenechají ovlivnit nepříznivým rozpoložením svých rodičů a na příkazy a zákazy, které plynou ze špatné nálady rodičů, reagují negativně. Rodiče je pak mohou hodnotit jako drzé, neposlušné a tvrdohlavé, tudíž jim poté vzniká mnoho problémů. Nadávky, fyzické tresty a vztek však tuto situaci nevyřeší (Mora, 2010).

Mora (2010, s. 139) radí: „*Zacházejte s dítětem tak, jak byste zacházeli s dospělým, jako se sobě rovným. Nevíte toho automaticky víc a nemáte vždy právo všechno rozhodovat jen proto, že je dítě na vás závislé.*“ Mora dále udává, že bychom neměli dítě formovat dle svých představ, ale nechat jej takové, jaké je.

Pokud v sobě rodiče skrývají své bolesti, obavy, neúspěchy a navenek vystupují jako přísní a autoritativní, nikdy k nim dítě nebude přistupovat s porozuměním, láskou a harmonií. Indigové dítě si velice cení, když rodič poukáže na svá slabá a zranitelná místa, nové dítě se umí dobře vcítit do pocitů druhého a z toho důvodu pak může rodiči pomoci. (Mora, 2010)

Caroll a Toberová (2012) ve své knize uvádí strategie, které bychom měli použít ve výchově indigových dětí:

- Vytvářet pozitivní vzorce chování od té doby, kdy se dítě narodí,
- důležitá je schopnost naslouchat jak sobě, tak svým dětem,
- rozvíjet dětskou mysl na základě předčítání knih,
- určit mantinely, co dítě smí a co nemůže,

- komunikovat se svými dětmi,
- navštívit dítě ve vyučovací hodině, ptát se učitele na prospěch dítěte.

2.2 Škola

Problémy se vzděláváním zaznamenávají rodiče nových dětí již v mateřských školách, kde se děti učí uznávat autoritu, podřizují se kolektivu a snaží se osvojit pravidla denního režimu. Vzhledem k tomu, že tyto děti mívají často problém uznávat danou autoritu a těžce se přizpůsobují prostředí, které je obklopuje, můžou nastat problémy již v primárním vzdělávání (Magazín záhad 2000, 2006, s. 12-13).

Tradiční systém ve školství učí děti jak obstat ve společnosti, jak být užitečným pro společnost a v neposlední řadě připravuje žáky na budoucí povolání. Studenti pasivně naslouchají výkladu učitele a následně se snaží tyto informace integrovat mezi své znalosti a dovednosti. Učitel pak zkouší děti takovou cestou, kdy se dítě snaží vyprodukovat co nejvíce informací, které si zapamatovalo. Pedagog přirozeně srovnává mezi svými žáky, což děti motivuje k tomu, aby se staly co nejlepšími. V tomto systému je pak na dítě, které se tomuto způsobu vyučování nepřizpůsobí, nahlíženo jako na problémové.

Pro děti indigové tento tradiční způsob vzdělávání považujeme za nevyhovující. Tyto děti již od doby, kdy přijdou na svět, potřebují uznání a určité postavení v rodině a následně ve škole a celé společnosti. V dnešní době je však už naštěstí vypracováno mnoho technik, metod a strategií, které jsou zaměřeny na studenty, na jejich sebehodnocení, možnosti a individuální vzdělávání, které respektují jejich vzdělávací potřeby (Pattersonová in Virtue 2008).

Rodinné zázemí a školní prostředí ovlivňuje život dítěte. Losey (2007, s. 227) uvádí, že: *„Pro jejich dospívání a celkový vzdělávací proces je zásadní péče o celé jejich bytí - o tělo, mysl i duši. V současné době ale sytíme pouze jejich mysl, nikoliv duši.“*

Pokud se dítě cítí bezpečně, je spokojené jak fyzicky, tak psychicky, mnoho z nich se začne učit přirozeně, samo. Prostředí je samotné musí respektovat a být pro ně zajímavé (Rotenová in Carroll a Toberová, 2012).

Podle časopisu Regena se nové vzdělávání pro tyto jedince prosadit nejspíše nepodaří, ale můžeme využít postupy, které by mohly ovlivnit adekvátní vývoj dítěte. Mezi základní doporučení patří komunikace s dítětem již v novorozeneckém období, dostatek volného času pro rozvoj dětí a hlavně kvalitní spánek. Co se týče vzdělávání, je vhodnější volit menší školy, v nichž je přístup k dítěti zpravidla individuálnější, nebo již zmíněné alternativní školy.

Nezbytno podmínkou toho, aby se dítě cítilo dobře jak ve škole, tak doma, je láska k dítěti, takový to přístup ocení nejen děti indigové, ale i děti běžné populace (Regena, 2007, s. 29).

2.3 Alternativní vzdělávání

Dnes již fungují školy, které se lépe přizpůsobují individuálním potřebám a možnostem dítěte, pro indigové děti jsou podstatně přínosnější a zajímavější než tradiční školy (Atwater, 2007).

Alternativní školy

Pojmy jako alternativní vzdělávání a alternativní škola mají mnoho významů. Průcha (2012, s. 21) píše: „*Užívají se často jako synonymický ekvivalent k jiným pojmům jako netradiční škola, volná škola, svobodná škola, otevřená škola, nezávislá škola aj.*“ Bohužel se ale setkáváme s terminologickou nejasností. Na alternativu ve školství můžeme nahlížet z hlediska zřizovatele a správy, z hlediska financí nebo hlediska pedagogického (Průcha, 2012).

Obecné rysy alternativních škol:

- vztah mezi učitelem a žákem je založen na vzájemné úctě a toleranci,
- učitel i žák jsou rovnocenní partneři,
- rozvíjí individuální schopnosti dítěte, které vychází z jeho psychofyzického vývoje,
- dítě má možnost svobodné volby,
- vzdělávací nabídka vychází z individuálních potřeb dětí,
- důležitá je spolupráce s rodiči,
- využívají se specifické metody a formy výchovy,
- slovní hodnocení nahrazuje hodnocení známkové,
- práce s žáky je zaměřena tak, aby všechny děti zažívaly úspěch,
- výchovnému stylu je taktéž přizpůsobeno pracovní prostředí (Kantorová a kol., 2008).

Průcha (2012, s. 45) rozlišuje tři typy alternativních škol:

- a) **klasické reformní školy** – waldorfské, montessoriovské, freinetovské, jenské, daltonské
- b) **církevní školy** – katolické, protestantské, židovské, jiné konfesní
- c) **moderní alternativní školy** – s otevřeným vyučováním, s volnou architekturou, s alternativním programem aj.

Indigové děti nejčastěji navštěvují klasické reformní školy, waldorfské a montessoriovské (Atwater, 2007).

ŠKOLA MONTESSORI

Metody, které jsou zde užívány, vyhovují zvláštnostem indigových dětí.

Pro tento způsob výchovy je typické, že si dítě určuje samo, jakou aktivitu v daný den bude vykonávat, je kladen velký důraz na smyslovou výchovu, která je uskutečňována na základě didaktických pomůcek, které vytvořila sama Marie Montessori. Důležitou součástí jsou také různá praktická cvičení, kde se dítě učí připravit jídlo, zametat, poskládat své oblečení apod. V neposlední řadě je také nutné zmínit uměleckou výchovu, vzhledem k tomu, že indigové děti mají pozitivní vztah k hudebnímu tak výtvarnému umění je tato složka taktéž velice důležitá (Zelinková, 1997).

WALDORFSKÁ ŠKOLA

První waldorfská škola vznikla v roce 1919 ve Stuttgartu. Zakladatelem byl filosof dr. Rudolf Steiner. Waldorfská škola pracuje na základě myšlenek, které vychází z antroposofie.¹

Vzdělávací obsah této školy vyplývá z požadavků dnešního světa. Vychovává dnešní děti ke svobodě, zdraví a rozvíjí osobnost dítěte.

Tato alternativní škola má na rozdíl od školy tradiční 12 ročníků, kdy jednomu ročníku se rovná jedna třída.

Co se týká vybavení školy, kromě jednotlivých učeben jsou zde také speciální pracovny, dílny, ateliéry a divadelní sál.

Děti zde pracují s přírodními materiály, které jsou symbolem a zdrojem životní energie. Ke svému rozvoji využívají také barvy, zde vychází z Goethovy nauky o barvách, kdy děti využívají takové barvy, ke kterým mají blízký vztah (Grecmanová, Urbanovská, 1996).

¹ Antroposofie – filosofie, která z pozorování světa a člověka postupuje k základům lidské existence a uvědomění si pravé podstaty člověka

2.4 Nadání indigových dětí

V psychologii se můžeme setkat s nejednotnými termíny **talent** a **nadání**. Společným znakem obou pojmů je skutečnost, že se váží k nadprůměrným nebo až vysoce nadprůměrným schopnostem daného jedince. Hříbková (2010, s. 8) píše: „ *Někteří autoři rozdělují tyto pojmy na kvantitativní (pojem nadání vyjadřuje nižší stupeň rozvoje schopností než pojem talent) a kvalitativní (pojem nadání se užívá, máme – li na mysli obecné rozumové schopnosti, kdežto pojem talent v případě speciálních schopností).*“

Lee Carroll a Jan Tober (2012) uvádí následující specifika, podle kterých můžeme stanovit, zda se jedná o nadané dítě.

- Mívají velké množství energie,
- mohou se často nudit,
- potřebují kolem sebe emočně stabilní dospělé,
- užívají svých vlastních způsobů k učení,
- mohou odporovat autoritě,
- jsou velice citlivé,
- když nemají kolem sebe nikoho, kdo by jim pomáhal uskutečňovat jejich nápady, mohou propadnout frustraci,
- nerady se učí memorováním,
- aby byly ve vyučování pozorné, musí je probírané učivo zaujmout,
- jsou vysoce soucitné.

Je známo, že indigové děti přicházejí na svět s určitým nadáním. Některí směřují filosofickým směrem, kdy se snaží přemýšlet o tom, jaký smysl má vůbec život, o záchraně naší planety apod., jiní jsou umělci už od přírody, u některých z nich se projevuje hudební nadání, jiní zase vynikají výtvarným talentem. Můžeme říci, že se z těchto dětí zpravidla stávají v dospělosti umělci, vědci nebo vynálezci.

Hudebního nadání se u indigových dětí objevuje již v brzkém věku. Mnoho těchto dětí dříve zpívá, než mluví a někteří se naučily mluvit právě díky zpěvu, mnozí z nich si neustále něco broukají nebo zpívají. Dokáží napodobit jakoukoliv píseň v dané tónině, mají krásný, zpěvný hlas, vymýšlí si své hudební melodie. Právě hudební talent bývá často důkaz toho, že indigové dítě je vysoce inteligentní. Učí se bez problému slova písni již v útlém věku (Virtue, 2008, Virtue, 2003).

Zaměříme – li pozornost na nadání výtvarné, tak ani v této oblasti nejsou indigové děti pozadu. Nové děti velice rády kreslí, malují nebo jen tak něco vytváří. Zabaví se dlouhé hodiny pouze s pastelkami a blokem. Tato velká tvořivost poukazuje na dominanci pravé hemisféry, která se vyznačuje právě vysokou kreativitou, duchovnem, intuicí nebo uvědomování si emocí (Vágnerová, 2007, Virtue, 2008).

Mnoho z nich je v malování ve srovnání se svými vrstevníky nadprůměrných, například tím, jak správně namíchají barvy nebo výběrem námětu ke své kresbě nebo malbě.

Někdy se u dětí nové generace může objevit také herecký talent. Indigové děti nejsou příliš velkými řečníky, ale jejich expresivní chování je velice výrazné. Dávají silně najevo své názory a emoce skrze pohyby, pohledy nebo zpěv. Nové děti využívají drama jako způsob ke svému vyjadřování. Mnoho rodičů indigových dětí se shodlo, že tyto děti se před obecnstvem nestydí, naopak si veřejný projev užívají (Virtue, 2003).

Někteří z nich mají také obrovskou schopnost napodobovat své okolí, modulaci hlasu, projev, slovní fráze, postavení dotyčného. Okolí pak rychle pozná, kterou osobu dítě napodobuje. Je důležité ale zmínit, že to nedělá pro zesměšnění daného člověka, ale proto že zkoumá své okolí a snaží se porozumět všem těm, kteří jsou kolem něj.

Nové děti také vykazují vysoké schopnosti v matematice. Umí sčítat, odčítat, násobit, dělit bez jakékoliv předchozí zkušenosti. Bývají tak často zařazeni na výuku matematiky do vyšších ročníků (Virtue, 2008, Hehenkampová, 2011).

3. Zdraví indigových dětí

Vzhledem k tomu, že teorie o indigových dětech a jejich osobnostní typologii je relativně mladá – zhruba 20 let – je obtížné dospět ke spolehlivým závěrům o zdravotním stavu těchto dětí. Ve většině případů přichází na svět v dobrém zdravotním stavu. Během svého dětství si projdou řadou běžných onemocnění, které se objevují v dětském věku, a později se u nich vyskytují onemocnění individuální. U nových dětí můžeme shledávat zvýšený výskyt civilizačních chorob, kterými mohou být alergie, astma, různé oční a ušní choroby, deprese, chronické bolesti na různých částech těla, specifické poruchy učení, poruchy pozornosti, hyperaktivita a autismus. Onemocnění jako ADHD, ADD nebo autismus, bývají často u indigových dětí diagnostikovány, avšak někdy mylně (Losey, 2007, Hehenkampová, 2011).

3.1 ADHD

V současné době se často setkáváme s nesprávným přístupem k hyperaktivním dětem. Zvídavému a aktivnímu dítěti je zjednodušeně připsána diagnóza ADHD (Atwater, 2005).

Pod anglickou zkratkou ADHD se skrývá termín **attention deficit hyperaktivity disorder** neboli **porucha s deficitem pozornosti a hyperaktivitou**. Toto onemocnění se vyznačuje obtížným soustředěním, hyperaktivitou a impulzivním chováním. Takové dítě je často nepozorné, dělá spoustu jiných věcí, než aby zaměřil svou pozornost na činnost, která se po něm vyžaduje. Je neustále v pohybu, rádo jen tak pobíhá, vrtí se na židli, stále má u sebe něco, s čím si neustále hraje. Ve svých rozhodnutích je velice unáhlené, jedná spontánně, nepřemýšlí nad tím, co udělá, neumí vyhodnotit případné špatné důsledky svého chování pro sebe i pro své okolí.

Důležitou roli zde hraje genetika, průběh těhotenství, vnější prostředí. Projevy v chování jsou odrazem příznaků onemocnění, různých přidružených psychických poruch a samozřejmě vlivu rodiny, školy a vrstevníků, a to tím, jak se k němu jeho celé okolí chová. Projevy takového dítěte jsou nepředvídatelné, intenzita jeho projevů kolísá, a proto je důležité je předvídat a umět na ně správně reagovat (Goetz, Uhlíková, 2009).

V generaci indigových dětí bývá často diagnostikovány hyperaktivita nebo hyperaktivita s poruchou pozornosti. Je ale nutné vědět, proč se to takhle děje. Myšlení nových dětí funguje jinak. Nesnaží se přemýšlet přímočarou logikou, ale přemýšlejí v určitých úsecích. Mora (2010, s. 147) udává ve své knize příklad: „*Mozek těchto*

pozoruhodných dětí obsahuje spoustu malých příhrádek a každá z těchto příhrádek obsahuje jiné informace. Tyto příhrádky jsou otvírány vždy s jasným úmyslem a často je jich dokořán několik zároveň.“ Děti nové generace jsou schopny při přemýšlení odbíhat od jednoho tématu ke druhému, monitorují a ukládají si informace, které budou v budoucnu potřebovat nebo do té doby, než jim začnou dávat smysl. Vzhledem k jejich svobodnému vědomí, se mohou ve svých myšlenkách octnout tam, kde si přejí. Z tohoto důvodu na nás mohou působit roztržitě a nesoustředěně (Mora, 2010).

3.2 Autismus

Poruchy autistického spektra patří mezi **pervazivní vývojové poruchy**. Autismus můžeme považovat za jeden z nejzávažnějších handicapů. Termín **pervazivní** znamená prostupující, tudíž onemocnění prostupuje celou osobností člověka. Tato vrozená porucha ovlivňuje celkový vývoj jedince a ovlivňuje jej v mnoha směrech. U dětí, které mají tento handicap, se objevují poruchy vnímání, představitosti, častá epilepsie, metabolické poruchy, poruchy řeči. Tyto symptomy můžeme pozorovat od tří let věku dítěte. Naopak se ale vyznačují výbornou mechanickou pamětí, kterou však nedokáží vhodně využít, nebo výtvarným a hudebním talentem (Thorová, 2012).

Do kategorie poruchy autistického spektra patří:

- **Dětský autismus**
- **Atypický autismus**
- **Aspergerův syndrom**
- **Dezintegrační porucha** (Thorová, 2012)

Abychom mohli hovořit o poruše autistického spektra, musí se objevovat u dětí dané příznaky, mluvíme o tzv. triádě příznaků. Tuto triádu vymezila v 70. letech 20. století psychiatrička Lorna Wing z Velké Británie a skládá se z následujících oblastí:

- **Kvalitativní narušení verbální i neverbální komunikace**
- **Kvalitativní narušení sociální interakce**
- **Kvalitativní narušení představitosti ve spojení se zvláštními zájmy a stereotypním chováním** (Thorová, 2012)

V mnoha případech se můžeme setkat s tím, že indigovým dětem je velice často diagnostikován autismus. Jako hlavní důvod je ten, že indigovému dítěti trvá dlouhou dobu, než se rozmluví, někteří nemluví ještě v pěti letech. Mnoho těchto dětí žije ve svém vlastním

světě, který se vytváří podle svých představ a tato skutečnost může být taktéž určitým signálem pro diagnostikování autismu. Dalším shodným znakem indigových dětí a autismu je nadání v určité oblasti, mohou vykazovat výborné výsledky v matematice, mít dobrou paměť apod. Stejně jako u autistických dětí, tak i u dětí indigových se objevuje stereotypní chování, mnoho nových dětí dělá spoustu věcí na základě určitého pravidla, které když se poruší, může vyvolat nervozitu a podráždění dítěte. Výrazným znakem indigových dětí je také fakt, že jsou nerady omezovány, ať už ve vlastním prostoru, vlastní tvorbě nebo svých názorech, podobné to mohou mít i děti s poruchou autistického spektra (Thorová, 2012, Mora, 2010).

Na základě těchto znaků, které mají indigové děti a děti autistické společně, se často stává, že je dětem mylně diagnostikována **pervazivní vývojová porucha**. Postupem času ale indigové dítě začíná mluvit, nejprve říká pouze slova, poté krátké věty a později se vyjadřuje bez problému. Když nastoupí do základní školy, nevyskytují se žádné problémy a dítě pracuje jako jeho vrstevníci bez potíží, ba naopak někdy bývá na určité předměty přemísťováno i do vyšších ročníků (Virtue, 2008).

3.3 Strava

Indigové děti mohou mít zcela jiné stravovací návyky než děti běžné. Indigové děti mají přirozený cit pro to, aby se cítily klidné a zdravé. Tyto děti se nemusí motivovat k tomu, aby jedly zdravě, jako je to u běžné populace, která musí znát o jídle mnoho informací a vyhodnotí pak, jaké jídlo je nezdravé a které naopak našemu zdraví prospívá. Děti nové generace velice brzy zjistí, které jídlo jim nedělá dobře, a proto se snaží nezdravé jídlo ve svém jídelníčku vynechávat. Je obecně známo, že zelenina a ovoce obsahují mnoho vitamínů a také z nich získáváme mnoho energie, která je důležitá pro naše každodenní fungování. Není tudíž překvapením, že děti nové dávají přednost právě vegetariánské stravě (Virtue, 2008).

Avšak mnoho rodičů indigových dětí se nechce spokojit s tím, že jejich dítě bude jíst pouze ovoce a zeleninu, a snaží se do jejich jídelníčku zahrnout i živočišnou stravu. Děti ale odmítají jíst maso, vzhledem k tomu, že mají vysoce vyvinutý cit pro přírodu, tvrdí, že nebudou jíst mrtvé ryby, prasata a krávy.

Zajímavostí, která se váže k indigovým dětem, může být také informace, že upřednostňují pití šťávy před tuhou stravou. Mají rády džus, který jim mixují jejich rodiče z ovoce nebo různé proteinové nápoje. S tím také souvisí fakt, že většina nových dětí dlouhou dobu vyžaduje mateřské mléko a je kojena ještě po svých prvních narozeninách (Virtue, 2003).

Mnoho odborníků poukazuje také na fakt, že látky obsažené v potravinách mohou u dětí způsobovat právě již zmíněnou hyperaktivitu a poruchy pozornosti. Je proto dobré zaměřit se na stravu dítěte a zhodnotit, zda problém není právě v potravinách. Mora uvádí suroviny, které mohou být příčinou nezvyklého chování. Často jimi bývají potravinová barviva, antioxidanty, bílá mouka, bílý cukr, mléčné výrobky, konzervanty. Děti se nám mohou zdát velice neklidné z toho důvodu, že například snědly mnoho cukrovinek nebo vypily příliš velké množství sladkých nápojů, naopak nedostatek cukru v těle může způsobit podrážděnost a neklidnost dítěte, a proto je dobré dítěti podávat jídlo v podobě malých svačinek například každé dvě hodiny (Atwer, 2005, Mora, 2010).

Deborah Grosmannová (in Carroll, Tober 2012, s. 158) se zmiňuje o tzv. modrozelené řase z oregonského jezera Klameth. Píše: *„Tato řasa se někdy označuje jako „superpotravina“, na základě svých účinků. Je to přirozená potrava, která se nevyrobí, ale sklízí a je nezatížena konzervanty, umělými barvivy anebo příchutěmi.“*

Co se týče stolování, andělské děti nerady dodržují předem určená pravidla, která má většina z nás u jídla. Nemají rády, když se jim určuje čas, kdy budou jíst, co budou jíst a kde budou jíst. Většina rodičů je z tohoto chování velice rozčarovaná a je jim líto, že jejich dítě nerespektuje zvyk, kdy se chtějí sejit jako celá rodina u stolu. Vzhledem k tomu, že má ale dítě vysoký cit pro pospolitost rodiny a chce být řádným členem rodiny, dokážeme jej přemluvit. Poté si ale dítě vybírá své místo u stolu a určuje si, kdo vedle něj bude sedět (Hehenkampová, 2001).

3.4 Spánek

Obecně známý je fakt, že spánek ovlivňuje nálady a chování nejen dětí, ale i dospělých lidí. Je důležité, jak kvalitní je náš spánek. Shepard (in Virtue 2008) tvrdí, že lidé, kteří jsou unavení, bývají více netrpěliví a mohou mít problémy v interakci mezi lidmi. Pokud nás ze spánku probouzí problémy a starosti, které nás obklopují, nikdy náš spánek nebude tak kvalitní, jak by měl být (Vágnerová, 2007).

Častým problémem u indigových dětí je právě spánek, přesněji usínání. Tyto děti mají v sobě neustále velké množství energie, což je jedna z možných příčin špatného usínání. Zvýšená citlivost nových dětí, zabývajících se problémy a starostmi, které mají jejich blízcí, jim také brání, aby mohli klidně spát. Terapeuti radí, aby si děti před spaním vybrali nějakou krabici, na papír si napsali svůj problém a uložili tento papír do krabice. Tím se od svého problému oprostí a mohou klidně spát.

Další příčinou nespavosti mohou být různá děsivá stvoření, která indigové děti vidí ve svém pokoji. Mnoho rodičů nových dětí tento problém přehlíží a nevěří těmto vidinám. Dítě pak dlouhou dobu nemůže usnout a v noci se budí s pocitem strachu (Virtue, 2003).

Terah Kathryn Collins (in Virtue 2008) vyslovila hypotézu, že neklidné spaní a usínání může také pramenit z nevhodného uspořádání předmětů v pokoji. Autorka odkazuje na tzv. **Feng - šuej**, což je učení o tom, jak na sebe vzájemně působí člověk a jeho prostředí. Klidný noční spánek podpoří klidná atmosféra v pokoji. Čím více bude mít dítě ve svém pokoji přírodnější atmosféru, tím více se zlepší jeho spánek i chování. Pro lepší spánek je také vhodné rozlišit místnosti, kde dítě spí a kde si dítě hraje (Brown, 2011).

3.5 Alternativní léčebné metody vhodné pro indigové děti

Alternativní medicínu můžeme chápat jako soubor různých diagnostických a terapeutických metod. Nabídka těchto léčebných metod je velice široká a neustále se rozvíjí. Radíme mezi ně lidové, přírodní, ale i vymyšlené metody. Podle místa původu to mohou být metody domácí, exotické, ale i metody pocházející z Orientu, Afriky a Ameriky. Přesný počet léčebných metod existujících na světě nelze určit, neboť se stále objevují nové nebo se vytváří nové obměny těch starších. Rovněž záleží na rozsahu pojetí termínu vědecké medicíny. Např. akupunkturu či chiropraxii někteří lidé akceptují jako metody lékařské, jiní je zase řadí mezi alternativní léčebné metody.

Tyto alternativní léčebné metody se zabývají energiemi, které máme v našem těle, a pracují s nimi. Výhody můžeme shledávat ve faktu, že nám nezpůsobí žádnou bolest, nemusíme očekávat žádné vedlejší účinky a díky nim můžeme dosáhnout obrovských výsledků. Nezbytnou podmínkou pozitivního výsledku této terapie je skutečnost, že musíme věřit ve správnost a funkčnost dané metody (Heřt, 2011).

Mezi metody, které jsou dnes hojně využívány nejen i u indigových dětí, jsou např. kineziologie, radionika, aromaterapie, Bachovy květy, biorezonance, neurofeedback (Heřt, 2011, Hehenkampová, 2001).

KINEZIOLOGIE

Kineziologie je obor zabývající se studiem pohybu. Vychází z teze, že pokud naše energie neproudí mezi orgány, mozkiem a svalstvem tak, jak by měla, mohou nastat duševní a tělesné problémy. Daná blokáda se pak projeví tím, že máme oslabený určitý sval. Tzv. **svalovým testem** se pak dá snadno objevit příčina choroby. Na určitých částech těla se může

nahromadit příliš mnoho energie, která nám způsobuje bolest, nebo nedostatek energie na jednotlivých místech našeho těla se projevuje jako únava.

Tuto metodu vytvořil v 60. letech dvacátého století Američan George Goodheard. Jednou z variant kineziologie je **Edu - Kinestetika**. Ta se používá při léčbě hyperaktivity, dyslexie, dysgrafie aj., které se často vyskytují právě u indigových dětí. Metoda předpokládá, že tyto výchovné a výukové problémy způsobuje špatné spojení mezi oběma hemisférami. Tělo pak můžeme harmonizovat tím, že tlačíme na určité body pacientova těla nebo využíváme různých cviků (Heřt, 2011, Frost, 2013).

BACHOVY KVĚTY

Bachova metoda byla vyvinuta ve 30. letech 20. století Edwardem Bachem v Anglii. Princip metody je založen na poznání, že dané příčiny nemocí, které nás zasahují, jsou uloženy (tkví) v naší mysli, tedy když léčíme naši mysl, léčíme i fyzické projevy. K uzdravování se připravují esence z 38 rostlin, keřů a stromů. Tyto esence - Bach je nazývá léky - se užívají vnitřně. Tuto metodu je vhodné kombinovat např. s homeopatiky, ale Bachovy květy doplňují v léčbě i klasickou medicínu. Blahodárné účinky Bachových květů byly zjištěny nejen u lidí, ale také při léčbě zvířat.

Indigovým dětem se tato terapeutická metoda velice zamlouvá už jen z toho důvodu, že mají k přírodě velice blízko, ale také jim pomáhá nalézt cestu k sobě samým a díky ní se děti cítí sebevědomě na Zemi (Soldánová, 2000, Hehenkampová, 2001).

BIOREZONANCE

Biorezonanční metodu vyvinuli v roce 1977 Franz Morel a E. Rasche. Autoři této metody tvrdí, že naše životní procesy produkují „bioenergií“ v podobě elektrických signálů a vibrací. Harmonické elektromagnetické vibrace vydávají pouze zdravé orgány a disharmonické, patologické vibrace vznikají právě v orgánech chorobných. Tyto vibrace se během terapie zachycují a poté změně prostřednictvím elektrod, které z povrchu těla snímají celé vlnové spektrum vibrací. Patologicky pozměněné signály se poté inverzně vrátí opět k pacientovi. Tím se chorobné vibrace zneutralizují a pacientovo tělo přichází do klidového stádia. Heřt (2011, s. 110) ve své knize vysvětluje: „*Principem metody je zachytit patologické elektromagnetické vibrace, zodpovědné za chorobu, modifikovat je a pak je předat pacientovi jako terapeutické signály.*“ Pro indigové děti, a nejen pro ně, může být výhodou fakt, že pacienti nejsou ošetřeni žádnou cizí energií, ale pouze svojí, se kterou pak terapeuti pracují

dle potřeby. Mohou ji posílit, oslabit, otočit. Tato alternativní metoda se doporučuje k posílení obranyschopnosti, k léčení alergie, astmatu aj. (Heřt, 2011).

BIOFEEDBACK

Biofeedback, tato moderní metoda, byla vynalezena před osmdesáti čtyřmi lety. Nejprve sloužil jako zařízení k tomu, aby jogíni mohli sledovat a zaznamenávat své výkony v oblasti seberegulace a poté na základě těchto experimentů o něj začala mít zájem i široká veřejnost.

Biofeedback funguje na principu několika měřících přístrojů, a to EKG, EEG, EMG. Terapie probíhá tak, že pacient je napojen na dané zařízení a na základě dýchání, svalové relaxace a dalších metod se snaží dosáhnout uvolnění a pocitu relaxace. Pokud se mu to daří, stroj na kontrolu vysílá signály. Na základě takové to zpětné vazby se pacient učí odpočívat, relaxovat nebo i zmírnit bolest hlavy.

Na základě biofeedbacku mohou indigové děti lépe poznat své myšlení, porozumět svému vědomí, emocím i vnímání. Tato metoda taktéž podporuje samoléčbu, která je pro tělo přirozená. U dětí se využívá i při nedostatečné schopnosti soustředit se a pamatovat si nebo při stresu (Peters, 2007).

4. Skeptické názory na pojem indigové dítě

Skeptikové poukazují na fakt, že indigové hnutí doposud nemá ověřitelné důkazy, které by mohly tuto teorii podpořit, tudíž tuto teorii považují za pseudovědeckou. Mnozí autoři, kteří píšou o indigových dětech, vystudovali psychologii, ale tato věda podobné termíny nezahrnuje. Jak již bylo zmíněno, indigové děti se vyznačují někdy zuřivým, záchvatovitým a netrpělivým chováním a z tohoto důvodu vyjadřuje své nespokojení americký psychiatr Russell A. Barkley: „*Pokud označíme takové děti jako indigové, může to vyvolat tzv. bumerangový efekt, oddalujeme odpovídající diagnózu a následnou péči, která by jim mohla pomoci*“ (Barkley, 2011, str. 86).

Doc. RNDr. Čeněk Zlatník, CSc. tvrdí, že se jedná o nebezpečný výmysl a nelze věřit v existenci indigových dětí, když neproběhla žádná studie. Zlatník argumentuje: „*Popisy takových dětí představují pestré spektrum. Někteří popisují deset, jiní sedmnáct jejich vlastností, které se ovšem nijak podstatně neliší od vlastností normálních, hyperaktivních dětí.*“ Dále uznává, že se dnes často rodí děti, u kterých je častý výskyt sobeckosti, agresivity nebo asertivity, to vše ale připisuje negativnímu vlivu médií. Razantně pak dodává, že chování dětí „indigovým“ způsobem je patologické a doporučuje tak vyšetření u psychologa (Zlatník, 2011, str. 86).

V oblasti vzdělávání indigových dětí odborníci poukazují na problém spojeným s „indigovým“ vzdělávacím stylem dítěte. Tvrdí, že taková výchova a vzdělávání v nich podporuje pocit nadřazenosti a sociopatické chování. (Koukal, 2011, str. 86)

Petr Grejták, publicista a učitel, ve svém článku napsal: „*Indigové děti jsou fenoménem, který se nedá vyvrátit, je v tom mnoho zmatku a nevědeckosti*“. Tvrdí, že každé dítě je netrpělivé, hravé a neustále se o něco zajímá, a pokud dítě opravdu vyčnívá z normy, je nutné navštívit pedagogicko-psychologickou poradnu nebo lékaře (Grejták, 2012, <http://psychologie.cz/mate-doma-indigove-dite/>).

PRAKTICKÁ ČÁST

5. Cíle

Cílem této bakalářské práce je přiblížit veřejnosti indigové děti a problematiku s nimi spojenou na základě popisu vývoje indigového chlapce a rozhovorů se dvěma ženami, kterým je tato problematika blízká.

6. Metody šetření

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části. První část je zaměřena na kazuistiku indigového chlapce, jeho individuální zvláštnosti v oblasti chování, prožívání a myšlení. Na základě rozhovoru s matkou a samotným chlapcem mapuje praktická část jeho dovednosti, návyky a způsoby chování od narození až po současnost. Kazuistika vychází z anamnestických údajů poskytnutých matkou chlapce, z údajů získaných z rozhovoru s chlapcem a dále pak z pozorování chlapce v rodinném prostředí.

Ve druhé části jsou pak zpracovány dva rozhovory. První rozhovor je s terapeutkou, která pracuje s indigovými dětmi, a týká se obecných informací o indigových dětech, druhý rozhovor je s pedagogickým pracovníkem z mateřské školy, který má ve třídě právě takovéto dítě a je více zaměřen na výchovu a vzdělávání.

Pro zpracování praktické části byla použita forma rozhovoru.

6.1 Rozhovor

(Mioviský, 2006, s. 155) „*Interview patří mezi nejobtížnější a současně nejvýhodnější metody pro získávání kvalitativních dat.*“ Při rozhovoru nejde pouze o získávání potřebných informací, ale také o schopnost pozorovat a poté spojit obě tyto metody a pro výzkum z nich vytěžit co nejvíce. Rozhovor bývá prováděn většinou s jednou až třemi osobami.

6.2 Kazuistika

Kazuistika je pro pedagogiku a další obory významné téma. Doba využívání případových studií je tak dlouhá jako existence tohoto oboru.

Případová studie patří k jednomu z nejrozšířenějších metod kvalitativního přístupu. V centru stojí případ. **Případ** je objekt našeho výzkumu. Tímto objektem může být osoba, skupina osob, organizace aj. Miles a Huberman, 1994 (in Mioviský, 2006, s. 127) definují: „*Případ je fenomén, který se objevuje v určité vymezené hranici a v daném kontextu.*“

6.3 Pozorování

Mezi nejstarší metody získávání dat patří právě pozorování spolu s rozhovorem. Miovský ve své knize píše (Mioviský, 2006, s. 142) „*Při výzkumném pozorování nemusíme mít předem přesně vytyčeno, co přesně budeme pozorovat (při volném nestrukturovaném pozorování).*“

7. Výzkumný soubor

S ohledem na komplikovanost problematiky indigových dětí byl vybrán malý vzorek respondentů, tj. celkem 3 osoby.

Nejprve je v praktické části kazuistika indigového chlapce. Druhá část pak obsahuje rozhovor s terapeutkou a paní učitelkou z mateřské školy.

8. Realizace výzkumu

Realizace bakalářské práce trvala od zimy 2013, kdy prvním krokem bylo seznámení se s problematikou daného tématu, a dalším mezníkem bylo vyhledávání adekvátní literatury, která by vhodně popsala tento fenomén. Praktická část bakalářské práce začala být realizována na podzim roku 2013, a to formou seznamování se s respondenty a vyhledáváním odborníků, kteří se zabývají tímto tématem.

9. Charakteristika respondentů

První rozhovor proběhl s paní Věrou Kluckou. Věra Klucká se věnuje malování lidské aury, kromě toho pořádá přednášky na toto téma, dále se pak její přednášky zabývají karmickými vztahy, vodou nebo ženským a mužským principem. Několik let se věnuje práci s indigovými dětmi, šest let vede dva specializované kroužky pro děti nové doby.

Druhý rozhovor mi poskytla pedagogická pracovnice, konkrétně paní učitelka v mateřské škole z Ústí nad Labem, která sama vyzorovala, že se v její třídě objevuje indigové dítě.

10. Kazuistika - Martin

Rodinná anamnéza

Martin se narodil v roce 2006 do úplné rodiny, rodiče spolu mají funkční vztah a žijí v manželském svazku. Oba dva rodiče mají vysokoškolské vzdělání. V rodině se neobjevují žádné závažné diagnózy a nikdo v rodině nebyl označen jako indigový. Martin se narodil jako první dítě a o 3 roky později se narodila jeho sestra. Všichni společně bydlí v novém rodinném domě.

Matka je klidná, vyrovnaná žena a při setkání pozorovala svého syna, jak si hraje a dávala mu různé otázky, aby mu ukázal, co vše umí. I Martin má rád svoji matku, většinu činností dělá pro ni a hlavně mu záleží na tom, co dělá, aby se mamince líbilo. S otcem má Martin také hezký vztah, otec Martina podporuje v mužských činnostech, mají spolu kamarádský vztah. Ke své mladší sestře se Martin chová také pozorně. Učí ji různým dovednostem – různé stolní hry, básničky, písničky. Dělalí spolu mnoho činností – hrají si venku, jezdí na kole, dívají se na pohádky. Samozřejmě jako v každém zdravém sourozeneckém vztahu se objevují určité neshody v podobě půjčování hraček apod., tyto neshody bývají ale brzy vyřešeny a vše se vrátí do normálu.

Osobní anamnéza

Matka otěhotněla i přes užívání antikoncepce. Během těhotenství matka dokončovala studium na vysoké škole. Těhotenství probíhalo bez komplikací. Matka svého syna přenášela. Porod byl komplikovaný, Martin měl krátkou pupeční šňůru a neustále se „vracel“, po porodu musel být kříšen. Poté bylo zjištěno, že Martin dostal z plodové vody infekci, ta byla úspěšně vyléčena pomocí farmakoterapie.

Po počátečních komplikacích pak již vše probíhalo v pořádku. Martin prospíval, v kojeneckém věku neměl žádné obtíže, v batolecím období taktéž rodiče neshledávali žádné problémy, vývoj jemné i hrubé motoriky byl v normě, kognitivní vývoj také. Pokud se týká řeči (vzhledem k tomu, že v batolecím období dochází k velkému rozvoji řeči), u Martina se řeč nerozvíjela, používal pouze slova *tata*, *mama*. Ovšem receptivní složka řeči byla v pořádku. Martin rozuměl všemu, co mu bylo sdělováno.

Dalším impulsem, že něco není v pořádku, byla enkopréza. Tento problém trval až do jeho čtyř let. V tomto období se také rodiče dozvěděli, že se může jednat o indigové dítě. Matka navštívila s Martinem pedagogicko-psychologickou poradnu, kde popsala chování

Martina, jeho nemluvnost a enkoprézu. Paní psychologka vyslovila hypotézu, že by se mohlo jednat o indigové dítě. Odkázala je k lékařce, která se zabývá alternativní medicínou. Ta psychologčinu hypotézu potvrdila a vyslala matku s dítětem k léčitelce, která se zaměřila na neudržení stolice. Provedla tzv. odblok. Vzhledem k tomu, že ale Martin nespolupracoval, vše se realizovalo přes matku. Matka měla na klíně svého syna a léčitelka pracovala s energií matky. Sama matka k tomu říká: *„Byl to zvláštní pocit, celou dobu jsem musela myslet na Martina, aby to mělo vůbec nějakou cenu. Když léčitelka začala daný proces, cítila jsem, jak mě polévá horko od hlavy až dolů.“* Po této terapii se opravdu Martinovi ulevilo a enkopréza zmizela.

Pokud se týká řeči, ve čtyřech letech spontánně promluvil. Váže se k tomu až humorná situace, kdy chlapcův děda vyzýval Martina, aby s ním šel ven. Martin jít nechtěl, a když děda řekl, že jde sám, Martin vykřikl: *„Do „prdele“ půjdeš, dědo.“*

Školní anamnéza

Ve čtyřech letech začal navštěvovat mateřskou školu. V tuto dobu také začal Martin mluvit, tento posun se připisuje právě mateřské škole. Z počátku byl Martin agresivní dítě. Bral dětem hračky, dělal jim naschvály, nechtěl si s dětmi hrát. Byl hodně hyperaktivní, nepozorný, nesoustředěný. Bylo mu provedeno vyšetření s podezřením na ADHD, autismus, ale ani jedna z těchto diagnóz nebyly potvrzeny. Asi za rok se ale jeho chování zcela změnilo. S dětmi vycházel dobře, paní učitelka neshledávala žádné znaky podobné jeho počátečnímu chování. Zvláštním znakem bylo, že Martin začal navazovat kontakty s dospělými lidmi i cizími, chytal je za ruce, tulil se k nim. Na otázku proč to dělá, odpovídal, že cítí, že jsou to hodní lidé. Martin byl doporučen opět do pedagogicko-psychologické poradny na kontrolní vyšetření, ale žádná diagnóza nebyla stanovena.

Před rokem Martin nastoupil povinnou školní docházku. Zpočátku matka uvažovala o zařazení dítěte do waldorfské školy, později si tuto variantu ale rozmyslela. Rozhodla tak vzhledem k tomu, že v místě bydliště taková škola není a nechtěla syna zatěžovat dojížděním. U Martina se začaly objevovat výborné výsledky v matematice. Asi měsíc po nástupu do školy se sám naučil násobilku a paní učitelka vyzorovala vysoké nadání v matematice. Bylo mu doporučeno psychologické vyšetření za účelem stanovení IQ, výsledek byl 141. Martinovi byla doporučena základní škola se třídou pro mimořádně nadané děti, matka ale takovou nabídku odmítla. Martin má na své základní škole paní učitelku, která jeho dovednosti respektuje a přizpůsobuje mu hodiny matematiky. Nyní Martin v první třídě zvládá zlomky,

velkou násobilku a počítá v desítkové soustavě. Od příštího školního roku mu bude umožněno navštěvovat v hodinách matematiky vyšší ročník.

Pokud se týká dalších předmětů ani zde nemá žádný problém. Jeho oblíbená činnost je čtení. Když čte nějaký článek ve slabikáři poprvé, čtení odpovídá dítěti první třídy, když čte článek podruhé, čte článek plynule, bez závažnějších problémů. Paní učitelka i matka připisují tuto dovednost výborné paměti. Dobrá paměť se také projevuje v hodinách prvouky, kdy si Martin například zapamatoval pro děti obtížně zapamatovatelné rostliny, když se s paní učitelkou učili o jarních květinách. Se psaním taktéž nemá žádné problémy, jeho písanka bývá často na výstavce - viz příloha č. 3. Jediný předmět, který nemá Martin rád, je výtvarná výchova. Nerad kreslí a nerad dělá i další věci, které jsou spojené s výtvarnou výchovou. Hudební výchova je jeho oblíbený předmět, rád zpívá a v budoucnu by se chtěl naučit hrát na nějaký hudební nástroj. V hodinách tělesné výchovy také nemá problémy. Nemá rád kolektivní sporty, raději hraje sám za sebe. Podle maminky je šikovný na tenis a v zimě si oblíbil lyžování. Jeho oblíbeným sportem jsou šachy.

Dovednosti

Martin se snaží léčit své okolí. Když jeho matku trápí migréna, Martin si sedne obkročmo na maminku, začne ji hladit rozevřenou dlaní směrem doprava, poté jí dá pusu. Někdy maminku opravdu hlava bolet přestane. Když se jeho babička zmínila o tom, že jí bolí koleno, udělal Martin stejný rituál jako mamince, místo hlavy ale babičce hladil koleno, po tomto úkonu se babičce skutečně ulevilo. U nikoho takovou dovednost Martin neviděl, toto chování se u něj vyskytl spontánně.

Jak už bylo výše zmíněno, Martin se může pyšnit výbornou pamětí. Zapamatuje si básničky, písničky už po jednom přečtení.

Před měsícem se účastnil turnaje v piškvorkách na prvním stupni, tento turnaj vyhrál. Na návštěvě Martina jsem chtěla vyzkoušet, zda Martin v této hře porazí i mne. Zvítězit nad Martinem se mi nepodařilo. Porazil také svého strýce, studenta aplikované ekonomie.

Byl také zařazen do matematické olympiády „Matematický klokan“. Tato soutěž je určena žákům od třetích tříd, Martin ji v první třídě zvládnul bez výraznějších obtíží.

Nedávno naučil svou čtyřletou sestru počítat a odčítat do desíti. Čísla jí znázorňuje na prstech. Mamince říkal, že tímto způsobem učí paní učitelka děti ve třídě, kterým počítání nejde, a že by i on chtěl někoho něco naučit. V budoucnu by se chtěl stát učitelem.

Spánek a strava

Martin má problémy s usínáním. Každý večer musí usínat v blízkosti matky. Někdy se stává, že se Martin probudí uprostřed noci a jde k rodičům do ložnice, kde pak spí až do rána. Za měsíc pojede Martin do školy v přírodě a maminka s obavami očekává, zda se Martin dokáže vypořádat se situací, že bude usínat bez její přítomnosti.

Stravování Martina bývá někdy komplikované. Jednou sní na oběd pouze brambory, podruhé jí jen maso. Upřednostňuje přirozenou stravu. Martinovi byla doporučena strava podle krevní skupiny, ty potraviny, které jsou u jeho krevní skupiny označeny jako nevhodné, opravdu Martin nemá rád. Maminka se snaží sledovat jídelníčky i ve školní jídelně, kde se Martin stravuje ve všední dny a vybírá pro Martina pouze takové pokrmy, které sní.

10.1 Pozorování

Martin je velmi milý a přátelský. Hned při prvním setkání s pozorovatelem začal bez problému komunikovat. Nedělá mu problém navazovat nové kontakty. Asi po deseti minutách si mi sedl na klín. Začal mi dávat příklady, které se pohybovaly v řádech milionů. Při setkání měl puštěnou hru „Pevnost Boyard“, je to jeho oblíbený pořad, kde se dívá, jak soutěžící plní různé úkoly a počítá, kolik klíčů družstvo získalo.

Poté jsem se zeptala, jestli by nakreslil nějaký hezký obrázek. Zeptal se mě, kolik mám roků. Nakreslil mi číslo 23, které různě ozdobil. Při kreslení byl neklidný, neustále se na něco ptal a mezi kreslením pobíhá. Maminka říkala, že kreslení a malování nemá rád, jediné co nakreslí, jsou různá čísla. Dále jej maminka požádala, ať mi přečte úryvek z čítanky, rád úkol splnil a čtení odpovídalo žákovi první třídy.

Při další návštěvě jsem Martina poprosila, jestli mi nakreslí začarovanou rodinu, řekl, že nic takového kreslit nebude, protože to není logické a ve skutečnosti se to stát nikdy nemůže, poté nakreslil alespoň svoji rodinu – viz příloha č. 1.

Dále jsme si zahráli výše zmíněné piškvorky a logickou hru „Tučňáci na ledě“, která mu opět nečinila žádné obtíže. Zarecitoval mi básničku, kterou se učil do školy na recitační soutěž. Báseň, kterou si vybral, byla velice rozsáhlá.

Vzhledem k tomu, že bylo venku hezké počasí, poprosil maminku, jestli by si mohl jít hrát ven na písek za kamarádem. Maminka přání vyhověla a s Martinem jsme se rozloučili.

11. Výsledek rozhovoru s paní Věrou Kluckou

První rozhovor byl s paní Věrou Kluckou, známou malířkou lidské aury – viz příloha č. 4. V první otázce jsem se ptala, co ji vedlo k tomu, že se zajímá o lidskou auru. Odpověděla, že spoustu věcí cítí a vidí od dětství, auru maluje už od sedmi let. Na otázku jak dlouho se zabývá duchovní oblastí, bylo odpovězeno, že nejde přímo o duchovní oblast, vše je vývoj a všichni si během života mají otevřít srdce. O Indigových dětech se paní Klucká dozvěděla od léčitele, který označil jejího syna jako indigového, ten má indigovou a zelenou barvu v auře a je také léčitelem. Dnes je jejímu synovi 29 let a je to indigové dítě. Na otázku, zda rozlišuje mezi termíny indigové, křišťálové nebo diamantové děti odpověděla, že rozlišuje a doplnila, že jsou ještě i další. A to perleťové, zlaté a duhové. S názorem, že se dnes rodí už každé dítě, jako indigové souhlasí a dodává, že v dnešní době, poslední dva roky mají děti indigovou barvu ve své auře. Věra Klucká pracuje s indigovými dětmi už sedm let a dvě z jejich dětí jsou také označené jako indigové. Nejvíce ji na indigových dětech zaujme jejich energie, láska ze srdce a jejich oči. Jako největší přednost indigových dětí je podle Věry laskavé srdce. Na otázku, zda si myslí, že je pro ně vhodné alternativní vzdělávání odpověděla, že tyto děti potřebují naprosto jiný vzdělávací systém. Věra Klucká přednáší o indigových dětech sedm let a říká, že na její přednášku přišlo už hodně lidí, tudíž si myslí, že je už dost lidí, kteří znají pojem **indigové dítě**.

12. Výsledek rozhovoru s pedagožkou mateřské školy

Další rozhovor byl uskutečněn s paní učitelkou z mateřské školy – viz příloha č. 5. Pedagožka mi sdělila, že se zajímá o duchovno, esoteriku a alternativní medicínu. Na základě jejího zájmu se dozvěděla v časopise o pojmu Indigové dítě. Tento termín ji zaujal, začala přemýšlet o chování dětí, více je pozorovat a snažila se zjistit, jestli je s nějakým takovým dítětem v kontaktu. Mateřská škola, ve které učí, není alternativní a její kolegyně se podobnou oblastí nezabývají. Paní učitelka má ve třídě indigové dítě, jedná se o šestiletého chlapce. Na otázku, zda poznala ihned, že má ve třídě takové dítě, odpověděla, že ne, ale od nástupu dítěte do mateřské školy pozorovala, že je jiné než ostatní. Z literatury vyčetla charakteristiku indigových dětí, porovnávala ji s daným dítětem v mateřské škole a došla k závěru, že daná charakteristika sedí. Další otázka byla, zda rodiče indigového dítěte ví, že se jedná o dítě nové doby. Vzhledem k tomu, že má paní učitelka k jeho rodičům bližší vztah, bavili se o této problematice. Uznali na základě charakteristiky, že by se o takové dítě mohlo jednat, ale více už tento fenomén neřešili. Podle paní učitelky tento chlapec nevyhledává skupinu vrstevníků,

spíše komunikuje s dospělými, čte si, získává informace a do všech činností, které mu jsou ve školce nabízeny, se aktivně zapojuje. Dále jsme se ptali, zda pedagožka využívá některé speciální metody při vzdělávání indigového dítěte. Odpověděla, že aplikuje různá dechová cvičení na zvládnutí emocí, (chlapec reaguje velmi citlivě na nespravedlnost nebo nechtěné ublížení) pro zklidnění chlapce využívá dodýchávání. Na otázku, zda vyzorovala u chlapce nějaké nadání, odpověděla kladně. Tvrdí, že má nadprůměrnou inteligenci a výbornou paměť. Zajímá se o dinosaury, pravěk a anatomii. Ke každému tématu se snaží chlapec získat maximum formací. Také dodává, že má smysl pro humor. Podle paní učitelky se u chlapce neobjevují žádné znaky ADHD nebo autismu. Ptala jsem se také, jestli má tento indigový chlapec problémy se spánkem. Bylo mi řečeno, že ano. Při odpočinku v mateřské škole nikdy neusnul a otec chlapce říká, že většinou když ho jde ráno vzbudit, je už vyspaný. Co se týče stravy, nemá vyhraněný způsob stravování. Jediné co nevyhledává je zelenina a mléčné nápoje.

Uznávání autority nedělá chlapci problém. S paní učitelkou je ve třídě už čtvrtý rok a mají spolu hezký vztah, i k dalším zaměstnancům školky se chová podle paní učitelky slušně a uctivě. Na to, zda si pedagožka myslí, jestli má chlapec nějakou léčitelkou schopnost, nedokázala odpovědět. Řekla pouze, že má svůj svět a individualitu.

ZÁVĚR

Tématem bakalářské práce byla problematika indigových dětí. Hlavním cílem bylo seznámit a přiblížit tento pojem společnosti, jelikož tento termín u nás není doposud moc známý.

V teoretické části jsme se obecně věnovali popisu indigového dítěte. Přiblížili jsme, kdy tento pojem vznikl, koho považujeme za zakladatele tohoto fenoménu a jmenovali další osobnosti, které se problematice indigových dětí věnují. Analyzovali jsme, kdo je indigová osobnost, a charakterizovali jsme hlavní znaky a typy těchto osob. Druhá kapitola nastiňuje výchovu a vzdělávání takových dětí, vzhledem k tomu, že se jich v dnešní době rodí stále více a více, je dobré znát metody, jak k těmto dětem přistupovat. Třetí kapitola se zabývá zdravím indigových dětí. Dozvídáme se, že dětem nové doby, jak bývají také někdy označovány, bývá velice často diagnostikována hyperaktivita nebo autismus, v mnohých případech se tak děje ale mylně. Zmiňujeme se také o léčebných alternativních přístupech, které se využívají u indigových dětí a které jsou pro ně přirozenější. Samozřejmě musíme dbát na závažnost onemocnění, které by se u indigových dětí vyskytovalo. V poslední části uvádíme názory několika odborníků, jak nahlíží na tento fenomén. Nesetkáváme se zde ale s kladným postojem k teorii existence indigových dětí.

V praktické části se snažíme přiblížit pojem indigové dítě na základě kazuistiky indigového chlapce a dvou rozhovorů se dvěma ženami, zajímajícími se o zmíněnou problematiku. Kazuistika indigového chlapce popisuje vývoj dítěte a dále se zaměřuje na rodinnou, osobní a školní anamnézu. Po prostudování kazuistiky zjistíme, že určité oblasti, to je nadání chlapce, sociální chování, spánek a strava se shodují s obecnou charakteristikou indigových dětí. Ve druhé polovině praktické části jsou vedeny dva rozhovory. První rozhovor je s malířkou lidské aury, věnuje se obecně specifikům indigových dětí. Druhý je zaměřen na výchovu a vzdělávání. Dotazujeme se paní učitelky z mateřské školy, která vzdělává takového chlapce, ptáme se, jak chlapec zvládá vzdělávací proces a zda obecná charakteristika indigových dětí se podobá chování daného indigového chlapce.

Bakalářská práce může posloužit jak veřejnosti, tak pedagogům jako zdroj informací, nebo jako inspirace pro studenty, kteří by se dále touto problematikou chtěli zabývat.

POUŽITÁ LITERATURA

- ANN TAPPE, Nancy. 2009. *Understanding your life through color*. 1. vyd. United States of America: Aquila Libris Publishing Compa. 305s. ISBN 978-0982270585.
- ATWATER, P. M. H. 2007. *Nejen indigové děti: nová generace dětí a vzestup pátého světa*. Vyd. 1. Praha: Pragma. 213s. ISBN 978-80-7349-071-3.
- BROWN, S. 2005. *Feng – Shui od A do Z*. Vyd. 1. Londýn: Octopus Publishing Group Ltd. 400s. ISBN978-80-7359-323-0.
- CAROL, L. TOBEROVÁ, J. 2013. *Indigové děti: 10 let poté: jak jsou na tom indigoví pubertáči*. Vyd. 1. Olomouc: Fontána. 279s. ISBN 978-807336-699-5.
- CAROL, L. TOBEROVÁ, J. 2012. *Indigové děti: Nové děti přicházejí*. Vyd. 1. Olomouc: Fontána. 252s. ISBN 978-80-7336-696-4.
- FROST, R. 2013. *Aplikovaná kineziologie*. Vyd. 1. Olomouc: Fontána. 255s. ISBN 978-80-7336-708-4.
- GOETZ, M. UHLÍKOVÁ, P. 2009. *ADHD – porucha pozornosti s hyperaktivitou: příručka pro starostlivé rodiče a zodpovědné učitele*. Vyd. 1. Praha: Galén. 160s. ISBN 978-80-7262-630-4
- GRECMANOVÁ, H. URBANOVSKÁ, E. 1997. *Waldorfská škola*. Vyd. 1. Olomouc: Hanex. 145s. ISBN 80-85753-09-6.
- HEHENKAMPOVÁ, C. 2001. *Fenomén indigové barvy*. Vyd. 1. Olomouc: Fontána. 185 s. ISBN 80-7336-174-4.
- HEŘT, J. 2011. *Alternativní medicína a léčitelství*. Vyd. 1. Praha: Věra Nosková. 240s. ISBN 978-80-87373-15-6.
- HŘÍBKOVÁ, L. 2010. *Mimořádně nadané děti ve škole a v rodině*. Vyd. 1. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. 80s. ISBN 978-80-7414-319-9.
- KANTOROVÁ, J. a kol. 2008. *Vybrané kapitoly z obecné pedagogiky I*. Vyd. 1. Olomouc: Hanex. 244s. ISBN 978-80-7409-024-0.
- LOSEY, M. B. 2007. *Děti současnosti*. Vyd. 1. Bratislava: Eugenika. 253s. ISBN 978-80-8100-235-5.
- MIOVSKÝ, M. 2006. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, a. s. 322s. ISBN 80-247-1362-4.
- MORA, E. M. 2010. *Andělské děti světla, rady a léčení pro děti světla, jejich rodiče a učitele*. Vyd. 1. Olomouc: Fontána. 207s. ISBN 978-80-7336-588-2.

- NEWCOMB, J. 2010. *Andělské děti: Šestý smysl indigových, křišťálových a duhových dětí.* Vyd. 1. Olomouc: Fontána. 238s. ISBN 978-80-7336-570-7.
- PETERS, D. 2007. *Moderní lékař.* Vyd. 1. Praha: Euromedia Group, k. s. – Ikar. 512s. ISBN 978-80-249-0842-7.
- PLEVOVÁ, I. PETROVÁ, A. 2012. *Obecná psychologie.* Vyd. 1. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. 124s. ISBN 978-80-2443247-2.
- PRŮCHA, J. 2012. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání.* Vyd. 1. Praha: Portál. 191s. ISBN 978-80-7178-999-4.
- SOLDÁNOVÁ, S. 2000. *Bachovy květy.* Vyd. 1. Olomouc: Poznání. 127s. ISBN80-902739-3-9.
- ŠVARŤÍČEK, R. ŠEĐOVÁ, K. a kol. 2010. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách.* Vyd. 1. Praha: Portál. 377s. ISBN 978-80-7367-313-0.
- THOROVÁ, K. 2012. *Poruchy autistického spektra.* Vyd. 2. Praha: Portál. 465s. ISBN 978-80-262-0215-8.
- VÁGNEROVÁ, M. 2007. *Základy obecné psychologie.* Vyd. 1. Liberec: Technická univerzita v Liberci. 91s. ISBN 978-80-7372-283-8.
- VIRTUE, D. 2008. *Indigové děti a andělská terapie.* Vyd. 1. Olomouc: Fontána. 213s. ISBN 978-80-7336-461-8.
- VIRTUE, D. 2003. *Křišťálové děti.* Vyd. 1. Olomouc: Fontána. 158s. ISBN 978-80-7336-456-6.
- WOITINAS, S. 2004. *Indigové děti: Děti nové generace.* Vyd. 1. Hranice: Fabula. 169s. ISBN 80-86600-19-X.
- ZELINKOVÁ, O. 1997. *Pomoz mi, abych to dokázal sám.* Vyd. 1. Praha: Portál. 107s. ISBN 80-7178-071-5.

Periodika

- DTK. 2006. Rodí se indigové děti. *Magazín 2000 záhad*, roč. 13, č. 19, s. 12-13. ISSN 1211-4928.
- KÁDR. 2007. Svět indigových dětí. *Regena*, roč. 17, č. 12, s. 29. ISSN 1212-2289.
- KOUKAL, M. 2011. Žijí mezi námi indigové děti?. *21. století*, č. 9, s. 86-87. ISSN 1214-1097.
- VOJTÍŠEK, Z. 2010. Děti Nového věku. *Dingir*, roč. 13, č. 4, s. 144-146. ISSN 1212-1371.

Internetový zdroj

GREJTÁK, P. Máte doma indigové dítě. *Psychologie* [online] 5. 12. 2012 [cit. 2014-03-04].

Dostupné z: <http://psychologie.cz/mate-doma-indigove-dite/>

SEZNAM PŘÍLOH

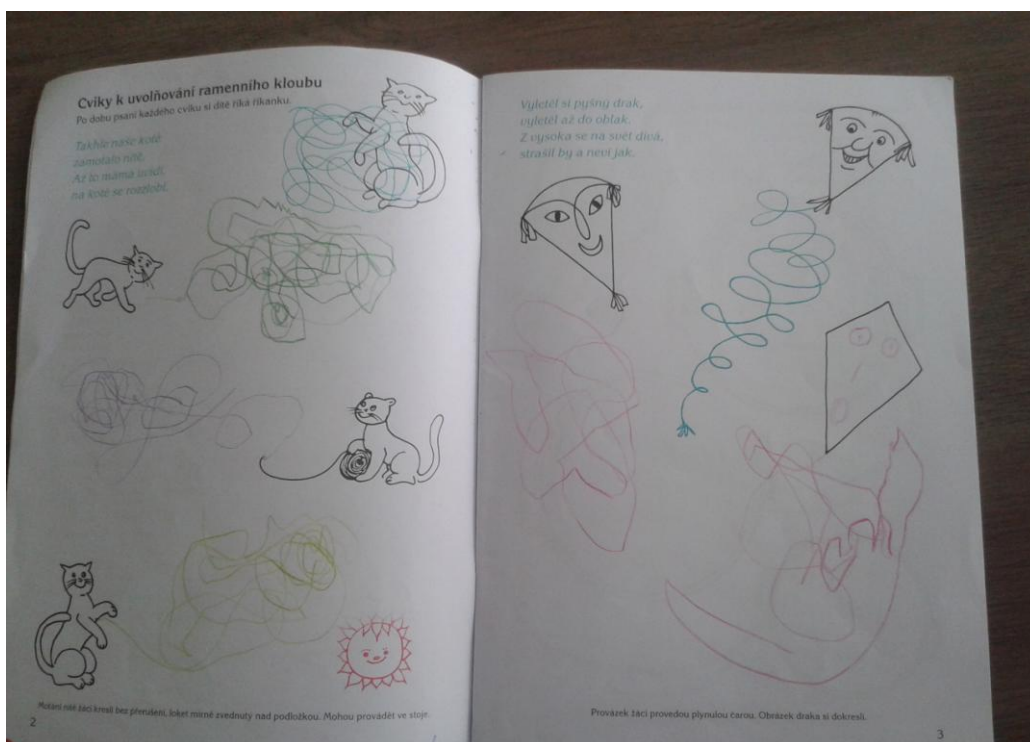
- Příloha č. 1obrázek začarované rodiny indigového chlapce Martina
Příloha č. 2ukázka z grafomotorického cvičení indigového chlapce Martina
Příloha č. 3.....úryvek z písanky indigového chlapce Martin
Příloha č. 4.....rozhovor s paní Věrou Kluckou
Příloha č. 5..... rozhovor s paní učitelkou mateřské školy
Příloha č. 6.....Indigový test

PŘÍLOHA Č. 1

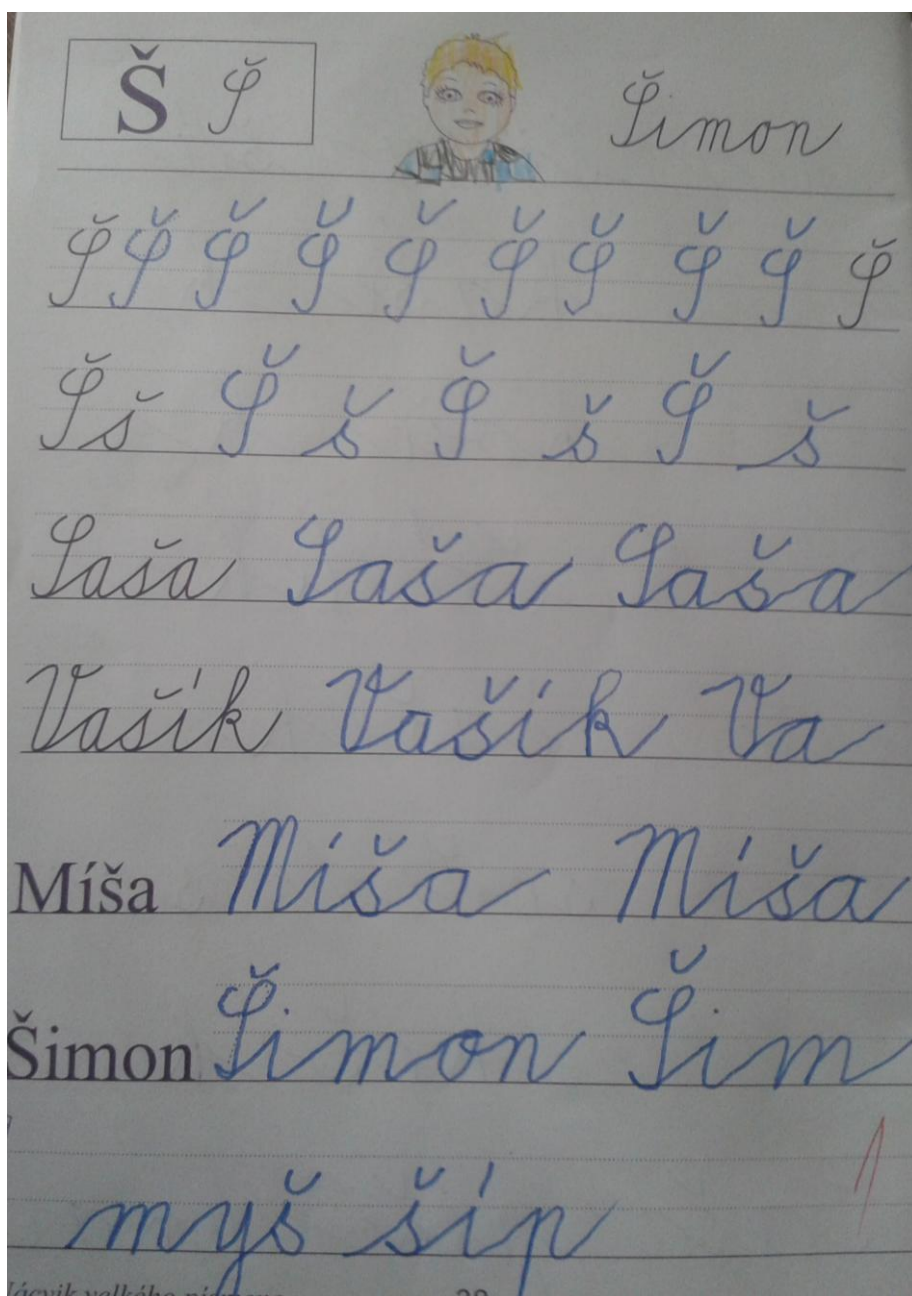
Kresba indigového chlapce – „začarovaná rodina“

PŘÍLOHA Č. 2

Ukázka grafomotorického cvičení Indigového chlapce Martina

PŘÍLOHA Č. 3

Ukázka písma indigového chlapce Martina

PŘÍLOHA Č. 4

ROZHOVOR S PANÍ VĚROU KLUCKOU

Dočetla jsem se o Vás, že přednášíte a zajímáte se o lidskou auru. Co Vás vedlo k takovému tématu?

Spoustu věcí cítím a vidím od dětství. Auru maluji 7let.

Jak dlouho se zabýváte duchovní oblastí?

Neřekla bych duchovní oblastí, je to vývoj, všichni si máme během života otevřít své srdce.

Kde a kdy jste se poprvé dozvěděla o termínu Indigové dítě?

Léčitel mi řekl, když bylo synovi 9let-že má indigovou a zelenou auru-že je také léčitелеm. Dnes je mu 29let a je to indigové dítě.

Rozlišujete mezi termíny indigové, křišťálové nebo diamantové děti?

Ano a jsou i další-perleťové, zlaté, duhové.

Jaký máte názor na teorii, že dnes už se rodí každé dítě jako indigové?

V dnešní době-poslední 2 roky- mám pocit, že všechny děti mají indigovou barvu ve své auře.

Setkáváte se a pracujete často s indigovými dětmi?

Pracuji s nimi 7let každý týden. Dvě z mých tří dětí jsou takové.

Co Vás nejvíce zaujme, když se setkáte s indigovým dítětem?

Jeho energie, jeho láska ze srdce, jeho oči.

Co si myslíte, že je největší předností indigových dětí?

Laskavé srdce, umí lásku bez podmínek.

Myslíte si, že pro indigové děti je nejvhodnější alternativní vzdělávání?

Potřebují naprosto jiný vzdělávací systém.

Do jaké míry je známý pojem indigové dítě v České republice a jak se k němu staví obyvatelé České republiky?

Přednáším o nich 7let a už poměrně "dost" lidí poslouchalo tuto přednášku.

PŘÍLOHA Č. 5

ROZHOVOR S PANÍ UČITELKOU MATEŘSKÉ ŠKOLY

Zajímáte se o duchovno, alternativní medicínu apod.?

Ano, zajímám se o duchovno, esoteriku, alternativní medicínu.

Kdy jste se poprvé dozvěděla o pojmu indigové dítě?

Pojem indigové děti znám asi 3 roky, z časopisu.

Jak jste reagovala na tento pojem?

Jelikož se zajímám o duchovno, tento pojem mě zaujal, začala jsem přemýšlet a více pozorovat děti, jestli jsem s nějakým dítětem v kontaktu.

Je mateřská škola, kde učíte školou alternativní?

Určitě alternativní není a ani nikdo z kolegyň se o duchovno nezajímá.

Poznala jste ihned, že máte ve třídě takové dítě?

Ne, ale toto dítě bylo jiné než ostatní od nástupu do MŠ, když jsem porovnávala s charakteristikou indigových dětí, sedí to na něj.

Jak je staré toto dítě? Je to chlapec nebo dívka?

Je to chlapec, je mu 6 let.

Ví rodiče dítěte, že se jedná o dítě indigové?

Ano, k rodičům mám bližší vztah, řekla jsem jim to a sami uznali, že to sedí, ale jsou to lékaři, neprotestují a ani to neřeší.

Jak se chová indigové dítě ke svým vrstevníkům v MŠ?

Nevyhledával moc vrstevníky, spíše komunikuje s dospělými, čte si, získává informace, ale do všech činností se aktivně zapojil.

Využíváte některé speciální metody při vzdělávání indigového dítěte?

Ne, vždycky ho zajímá nějaké téma, ke kterému získá maximum informací a pak přejde na jinou oblast - dinosauři, pravěk, anatomie. Ale učila jsem ho dechová cvičení na zvládnutí emocí, reaguje citlivě na nespravedlnost nebo nechtěné ublížení, prodýchávání a zaměření se na dech pomáhá.

Má indigové dítě ve vaší třídě nějaké mimořádné nadání?

Ano, má paměť jako slon, pamatuje si vše, má nadprůměrnou inteligenci. Má smysl pro humor.

Objevují se u dítěte znaky ADHD nebo autismu?

Ne

Má indigové dítě problémy se spánkem?

Ano, při odpočinku nikdy neusnul a otec říkal, že většinou když ho jde budit, je vzhůru.

Dělá problém dítěti uznávat autoritu?

Ne, je se mnou ve třídě již čtvrtým rokem, vždycky ke mně tihnul, hodně doma vyprávěl, k ostatním zaměstnancům se chová slušně a uctivě.

Myslíte si, že dítě ve vaší třídě má nějakou léčitelskou schopnost?

Myslím, že se zatím nedá říct, jestli má nebo nemá, má svůj svět a individualitu.

Co se týče stravy, má vyhraněný způsob stravování? Má nějaké jídlo, které je pro něj nejoblíbenější a naopak, které nemá rádo?

Nevyhledává zeleninu, mléčné nápoje.

PŘÍLOHA Č. 6

INDIGOVÝ TEST CAROLINY HEHENKAMPOVÉ

Následující test pomůže zjistit, zda dítě, které vychovááte nebo vzděláváte je dítě indigové nebo zda u zkoumaného dítěte je indigová barva pouze jeho barvou vedlejší. Abychom tomuto testu mohli připsat danou výpovědní hodnotu, rozdělila jej Hehenkampová do tří věkových skupin. Následně ve své knize zadává instrukce k tomuto testu: „*Projděte si prosím následující seznam a ohodnoťte své dítě v souvislosti s každým způsobem chováním. Je důležité, abyste si uvědomili, že se nesmí jednat jen o náhody, nýbrž, že popsané chování musí trvat nějakou delší dobu. Také byste měli posoudit, jak výrazné je toto chování ve srovnání s chováním jiných dětí stejného věku v podobných životních situacích*“ (Hehenkampová, 2001, s. 145).

Pro odpovědi použijte tuto klasifikaci:

0 = nikdy

1 = příležitostně

2 = často

3 = velmi často

VĚK 0 – 5 LET

- Při probouzení si často stěžuje na fyzické bolesti, protože by raději zůstalo ve „svém těle“.
- Potřebuje extrémně málo spánku a je plné energie.
- Je jistým způsobem jiné než ostatní děti.
- Nenechá se emocionálně vtáhnout do nějaké situace.
- K předmětům se chová, jako by byly živé a mohli jsme jim činit bolest.
- Přímo extrémně touží po náklonnosti a bezpečí, chtělo by se nacházet stále ve stejné místnosti.
- Dovede se vcítit do jiných lidí a je velmi intuitivní. Často ví předem, co chcete říct.
- První slovo, které umělo vyslovit, bylo „ne“ a toto slovo používá nejčastěji.

- Často si hraje s neviditelnými kamarády, které skutečně vnímá.
- Chce být neustále v blízkosti svých rodičů a nepřetržitě vyžaduje jejich pozornost.
- Umí se pořádně nudit.
- Je to typický samotář.
- Ví, přesně, co chce a dá se mu to jen stěží vymluvit.
- Ve věku, kdy děti začínají mluvit, začíná koktat, protože nenachází dostatečně rychle ta správná slova.
- Říká s velkým přesvědčením věci, které vlastně vůbec nemůže vědět.
- Komunikuje se zvířaty, rostlinami a kameny.
- Má mediální schopnost a cítí, co je „opravdové“.
- Svým vnitřním zrakem vidí obrazy, barvy a tvary, které nedokáže dost dobře vysvětlit.
- Vybavují se mu situace z předchozích životů.

VĚK 6 – 10

- Má jiné stravovací návyky než Vy, ví přesně, co potřebuje a co chce jíst.
- Stále ho něco žene vpřed, je plné nadbytečné těžce kontrolovatelné energie.
- Je často příliš unavené, aby vstalo, obléklo se a šlo do školy.
- Je nepozorné, nesoustředěné, vše dokáže odvrátit jeho pozornost od toho, co právě dělá.
- Nespravedlnost ho opravdu pobuřuje.
- Nereaguje na obvinění.
- Je tolerantní ke všem a ke všemu.
- Má poměrně málo strachu o sebe, ale dokáže se velmi strachovat o ostatní.
- Denně Vás přivádí na Vaše hranice, emocionálně a duševně.
- Má extrémní sociální citění, diskutuje s každým, všude a vždy.

- Má sklon k tomu být samotářem.
- Tráví raději čas s dospělými než se stejně starými kamarády.
- Za všech okolností touží po lásce, spravedlnosti, toleranci a neodsuzování.
- Protestuje při každé příležitosti a má velmi silnou vůli.
- Není snadné ho zkrotit, protože se cítí být králem/královnou a žádá, abychom se k němu odpovídajícím způsobem chovali.
- Chce znát raději pravdu, než jakoukoliv lež.
- Často cítí, že mu jiné děti a dospělí nerozumí a že ho neakceptují.
- Náš materiální svět je pro něj příliš jednoduchý a příliš nudný.
- Miluje intenzivní, duchaplné rozhovory.
- Působí léčivě na jiné lidi.
- Nemá žádný vztah k materiální skutečnosti.
- Rozumí lidským a duševním souvislostem.
- Je velmi loajální a věrné rodině a blízkým přátelům, jako by rozumělo tomu, že k sobě patří navěky.
- Často se cítí, jako by na Zemi bylo na špatném místě.

VĚK 11 let – dospělost

- Nemůžete ho honit. Je to prostě nemožné.
- Musí se hodně pohybovat. Když se učí, je stále v pohybu nebo je hyperaktivní.
- Častěji trpí alergiemi a/nebo kožními vyrážkami.
- Někdy je po delší dobu úplně vyčerpané a nedokáže se zregenerovat.
- Často není dostatečně uzemněné a „vznáší se někde nad Zemí.“
- Umí argumentovat zcela bez emocí, logicky a jistě.
- Nenechá se potrestat, umí si ale uložit trest samo.

- Dovede se extrémně vcítit do jiných a je vášnivý, ale také silný a nezávislý.
- Cítí, že je kreativně a spirituálně „dále“, než ostatní děti.
- V obtížných situacích je velmi silný a dokáže slabším dodat odvahy.
- Trpí povrchností ve styku s bližními.
- Vyžaduje od svých bližních jasné koncepce a jasné linie.
- Chce, abychom se k němu chovali jako k plnohodnotnému členu rodiny.
- Dělá většinou jen to, co samo považuje za správné.
- Netoleruje, když někdo rozhoduje za něj, aniž by ho předtím informoval.
- Odmítá většinu toho, co mu říkáme, narážíme u něj „na hluché uši“.
- Je otevřený čistým návrhům a poctivě míněným podnětům.
- Vyžaduje od Vás, abyste se ho ptali na jeho mínění a přesvědčení.
- Spirituálním koncepcím rozumí lépe než materiálním.
- Žije vnitřně podle nejvyšších duševních principů a ideálů.
- Zná svou životní úlohu a netrpělivě čeká na to, až konečně „dospěje“.
- Ví, že se ve všech věcech nachází spirituální energie, že vše tvoří jednotu a že jsme spolu navzájem spojeni.

Pokud jste Vaše odpovědi obodovali číslem 0 a 1, Vaše dítě není indigové. Mohou se u něj vyskytovat pouze podobné způsoby chování.

Pokud jste označovali často číslem 2, má vaše dítě mnoho vlastností indigové barvy, stoprocentně to ale indigové dítě není.

Časté hodnocení čísla 2 a 3 znamená, že se Vaše dítě řadí mezi děti indigové. Je důležité popřemýšlet, co to pro Vás znamená a následně zaujmout postoj k tomuto fenoménu. (Hehenkampová, 2001)